

Τα Λαχεία στην Ελλάδα

Κατά την περίοδο που μεσολάβησε από την πτώση της Κωνσταντινούπολης μέχρι την επανάσταση του 1821 δεν υπάρχουν στοιχεία για την ύπαρξη κάποιας μορφής οργανωμένων λαχείων σε τουρκοκρατούμενες περιοχές της Ελλάδας.

Υπάρχουν όμως στοιχεία που αποδεικνύουν ότι υπήρχαν λαχεία σε περιοχές που βρίσκονταν υπό την Ενετική κυριαρχία. Μια σημαντική ιστορική μαρτυρία της ύπαρξης λαχείων σε ενετοκρατούμενες περιοχές της Ελλάδας βρίσκουμε στη βιογραφία του περίφημου έλληνα ζωγράφου, Ελ Γκρέκο, (Δομήνικου Θεοτοκόπουλου), όπου καταγράφεται η διοργάνωση, από τον ίδιο, λαχειοφόρου αγοράς το 1566 στο Χάνδακα (Ηράκλειο) με σκοπό την πώληση ενός έργου του. Την πληροφορία αυτή την αντλούμε από την μελέτη που έκανε στο Ελληνικό Ινστιτούτο της Βενετίας, η επίκουρος σήμερα καθηγήτρια της Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών, κ. Μαρία Κωνσταντουδάκη.

Σύμφωνα με τη μελέτη, υπάρχει απόφαση των Βενετικών Αρχών του Χάνδακα στις 26 Δεκεμβρίου 1566, να δοθεί, ύστερα από σχετική αίτηση, άδεια στον «μαέστρο» Δομήνικο Θεοτοκόπουλο να πουλήσει με το σύστημα της κλήρωσης λαχνών ένα πίνακά του, που παρίστανε τη Σταύρωση. Έπρεπε πρώτα να εκτιμηθεί η αξία του έργου από εμπειρογνώμονες (ο ένας ήταν ο ζωγράφος Γεώργιος Κλόντζας), που προσδιορίστηκε την επομένη στο ποσό των 70 δουκάτων. Κατά την άποψη της ερευνήτριας, ο ζωγράφος προετοίμαζε την αναχώρησή του από τον Χάνδακα για τη Βενετία πουλώντας έργα του για το ταξίδι.

Όμως, εκτός από το γεγονός της ύπαρξης λαχείων σε ενετοκρατούμενες περιοχές, δεν πρέπει να αποκλείσουμε το γεγονός της διοργάνωσης κάποιας μορφής τοπικών λαχειοφόρων αγορών κατά τη διάρκεια πανηγυριών, κατά τον εορτασμό Αγίων, κατά την περίοδο της τουρκοκρατίας, ένα έθιμο που έχει επιζήσει μέχρι σήμερα στην ελληνική επαρχία.

Τα πρώτα στοιχεία που υπάρχουν στη νεότερη ελληνική ιστορία, μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα πρώτα οργανωμένα λαχεία, πριν από την επανάσταση του 1821, τα συναντάμε, στη δεκαετία του 1810, στο αγγλοκρατούμενο Κράτος της Επτανήσου με την κυκλοφορία ενός παραδοσιακού κρατικού λαχείου που ο κάθε αριθμός του ήταν διαιρεμένος σε μισά, τέταρτα, όγδοα και δέκατα έκτα.

Επίσης υπάρχουν τεκμηριωμένες αποδείξεις για τη διοργάνωση λαχειοφόρων αγορών στο εξωτερικό, από ομογενείς και φιλέλληνες, για την οικονομική ενίσχυση του απελευθερωτικού αγώνα.

Ένα τέτοιο λαχείο του 1826 εκτίθεται στην πτέρυγα των φιλελλήνων στο Ιστορικό και Εθνολογικό Μουσείο (Παλιά Βουλή).

Μετά την απελευθέρωση, άρχισε σιγά-σιγά η εισαγωγή λαχείων από το εξωτερικό, αλλά και η κυκλοφορία ντόπιων λαχείων. Το φαινόμενο αυτό είχε πάρει, φαίνεται, μεγάλες διαστάσεις και ο ποινικός κώδικας του 1833 στα άρθρα 683, 684 και 685 προσπάθησε να το αποτρέψει, επιβάλλοντας ποινικές κυρώσεις σε αυτούς που διοργάνωναν λαχεία, πουλούσαν ξένα λαχεία ή με οποιοδήποτε τρόπο συμμετείχαν σε διαδικασίες που αφορούσαν λαχεία.

Όμως, το 1836 με Βασιλικό Διάταγμα επετράπη η έκδοση λαχείων υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Σύμφωνα με τις διατάξεις του, επιτρεπόταν η σύσταση λαχείων εφόσον η κυκλοφορία τους είχε σκοπό να προάγει την εγχώρια βιομηχανία, ή η έκδοσή τους γινόταν για την κάλυψη φιλανθρωπικών δαπανών.

Η έγκριση της έκδοσης λαχείου μέχρι του συνολικού ποσού των 200 δραχμών γινόταν από τις τοπικές δημοτικές αρχές, από 201 μέχρι και 1.000 δραχμές με απόφαση της Γραμματείας (Υπουργείου) Εσωτερικών, ενώ για λαχεία κεφαλαίου πάνω από 1.000 δραχμές ήταν υποχρεωτική η έκδοση Βασιλικού Διατάγματος. Παρόλα αυτά, με την πάροδο του χρόνου οι περιορισμοί ατόνησαν και το 1855 η Γραμματεία Εσωτερικών αναγκάστηκε να στείλει αυστηρή εγκύκλιο στις αρχές που χορηγούσαν τις άδειες έκδοσης λαχείων και να τους υπενθυμίσει τις ισχύουσες διατάξεις, τις οποίες δεν θα πρέπει να παραβαίνουν.

1849 Λαχείον Οικίας

Το πρώτο λαχείο ευρείας κυκλοφορίας θεσπίστηκε το 1849 από την **Αρχαιολογική Εταιρεία** με την επωνυμία "**Λαχείον Οικίας**" με κέρδος μια εξοχική κατοικία στην Κηφισιά που είχε δωρίσει στην εταιρεία ο μεγάλος εθνικός μας ευεργέτης από το Λονδίνο, **Κωνσταντίνος Ιωννίδης**.

Το "**Λαχείον Οικίας**" κυκλοφόρησε σε 1.000 γραμμάρια, που το κάθε γραμμάτιο στοίχιζε δύο δίστηλα (12 δραχμές) και η κλήρωσή του επρόκειτο να γίνει τον Μάιο του 1850 στο χώρο της Ακρόπολης, κατά τη διάρκεια συνεδρίασης της εφορείας της Αρχαιολογικής Εταιρείας. Τελικά όμως η κλήρωση δεν έγινε κατόπιν επέμβασης του δωρητή της οικίας Κωνσταντίνου Ιωννίδη, ο οποίος διαμαρτυρήθηκε για κακή χρήση της δωρεάς του προς την Αρχαιολογική Εταιρεία, η οποία ματαίωσε το εγχείρημά της και αναγκάστηκε να επιστρέψει στους αγοραστές του λαχείου το αντίτιμο των γραμματίων.

1859 Λαχεία Ζάππειων Ολυμπιάδων

Το 1859 με την διοργάνωση της πρώτης έκθεσης των **Ολυμπίων** στην Αθήνα, θεσπίζεται το λαχείο των "**Ζάππειων Ολυμπιάδων**". Το λαχείο αυτό κυκλοφόρησε ακόμη τρεις φορές το 1871, το 1875 και την περίοδο 1890-1896. Για κέρδη του λαχείου χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά και μόνο προϊόντα που είχαν εκτεθεί στους χώρους των εκθέσεων, ενώ στο λαχείο της τέταρτης και τελευταίας Ολυμπιάδας, τα κέρδη προέρχονταν και από ελληνικά εκθέματα στη διεθνή έκθεση των Παρισίων του 1890.

1862 Λαχείον Φιλαρχαίων

Στα 1862 ξεκίνησε η σταδιοδρομία των λαχείων με χρηματικά κέρδη στην Ελλάδα, με την έκδοση από την **“Επιτροπή Φιλαρχαίων”** του **“Λαχείου Φιλαρχαίων”**, που εγκρίθηκε με βασιλικό διάταγμα του Όθωνα τον Ιούλιο του ίδιου έτους.

Η Επιτροπή Φιλαρχαίων ήταν αντίστοιχο σωματείο με αυτό της Αρχαιολογικής Εταιρείας και είχε για πρόεδρο τον Γεώργιο Σταύρου. Η όλη προσπάθεια κυκλοφορίας του λαχείου τελούσε υπό την αιγίδα της βασίλισσας Αμαλίας. Το λαχείο επρόκειτο να κυκλοφορήσει στις αρχές του 1863, αλλά λόγω της εκθρόνισης του Όθωνα αναγκάστηκε η **“Επιτροπή Φιλαρχαίων”** να αναστείλει την κυκλοφορία του μέχρι την έλευση του Γεωργίου του Α΄ στην Ελλάδα. Με την έκδοση νέου βασιλικού διατάγματος το 1864 επαναδραστηριοποιήθηκε η Επιτροπή, κυκλοφορώντας το λαχείο, το οποίο μετά πολλές αναβολές των κληρώσεων, λόγω μειωμένων πωλήσεων, κληρώθηκε τελικά τον Ιούλιο του 1867 στο πεδίο του Άρεως.

Τον Οκτώβριο του 1862 εκδόθηκε το πρώτο λαχειοφόρο ελληνικό δάνειο σε έντοκα γραμμάτια ύψους 6.000.000 για την κάλυψη άμεσων ταμιακών αναγκών του Δημοσίου Ταμείου.

1866 Λαχεία υπέρ του Κρητικού αγώνα και των Κρητών προσφύγων

Στην περίοδο 1866 –1868 κυκλοφορούν λαχεία με σκοπό την ενίσχυση, τόσο του κρητικού απελευθερωτικού αγώνα κατά των Τούρκων, όσο και των Κρητών προσφύγων που είχαν καταφύγει στην Ελλάδα για να γλιτώσουν τις διώξεις.

Υπάρχουν ιστορικά στοιχεία για τρία Λαχεία. Το πρώτο κυκλοφόρησε στην Καλαμάτα τον Ιούνιο του 1867 από τον σύλλογο **“Δημακόπουλος”** για την οικονομική ενίσχυση των Κρητών προσφύγων που είχαν εγκατασταθεί στην πόλη. Το λαχείο κυκλοφόρησε σε 12.000 γραμμάτια της μιας δραχμής και από τις εισπράξεις του 9.000 διατέθηκαν στους πρόσφυγες και οι 3.000 στους τυχερούς της κλήρωσης. Το δεύτερο λαχείο ήταν ένα εσωτερικό λαχείο του φιλολογικού συλλόγου **“Παρνασσός”**, δηλαδή διατέθηκε στα μέλη του συλλόγου. Το τρίτο λαχείο εκδόθηκε στην Κέρκυρα και προσέφερε στους τυχερούς 12 καλλιτεχνικά έργα που δώρισε ένας ανώνυμος Κερκυραίος. Τα έσοδα του λαχείου, που ήταν συνολικά 6.000 δραχμές εστάλησαν στην Αθήνα στην κεντρική επιτροπή υπέρ των Κρητών.

1870 Λαχείο για τη σύσταση πολεμικού στόλου

Στα 1870 κυκλοφόρησε λαχείο από την **Επιτροπή για τη σύσταση Εθνικού Στόλου**, με σκοπό τη χρηματοδότηση δημιουργίας αξιόμαχου πολεμικού ναυτικού. Η κλήρωση του λαχείου, ενώ προβλεπόταν αρχικά να γίνει το Δεκέμβριο του 1870, έγινε τελικά στις 27 Δεκεμβρίου 1871 στη Βαρβάκειο αγορά. Τα έσοδα του λαχείου, που ανήλθαν περίπου σε 110.000 δραχμές, αποδόθηκαν στο Υπουργείο Ναυτικών. Την ίδια χρονική περίοδο κυκλοφόρησε και ένα ιδιωτικό λαχείο από κάποιον Δημ.Χαριάτη, πρόξενο της Ελλάδας στην Τερνέστη, για τον ίδιο σκοπό.

Τα πρώτα λαχεία διαδοχικών κληρώσεων

Στο μεταξύ, στα μέσα της δεκαετίας του 1860 ξεκίνησαν τη σταδιοδρομία τους, εκτός όμως της μητροπολιτικής Ελλάδας, τα πρώτα λαχεία διαδοχικών

κληρώσεων και συγκεκριμένα στη Σμύρνη, με το λαχείο της εκκλησίας της Αγίας Αικατερίνης και αργότερα στην ηγεμονία της Σάμου.

1874 Λαχείον υπέρ των Αρχαιοτήτων

Το 1874 και πάλι η **“Αρχαιολογική Εταιρεία”** με βασιλικό διάταγμα αποκτά το δικαίωμα να συστήσει και να κυκλοφορήσει λαχείο συνολικού κεφαλαίου 1.000.000 δραχμών, υπέρ των σκοπών της εταιρείας. Το λαχείο με την ονομασία **“Λαχείον υπέρ των Αρχαιοτήτων”** ήταν το πρώτο διαρκές λαχείο στην Ελλάδα και έκανε συνολικά 12 ετήσιες κληρώσεις, από το 1876 μέχρι και το 1888.

Το 1880 εκδόθηκε από την Εθνική Τράπεζα κτηματικό λαχειοφόρο δάνειο ύψους 60.000.000 δραχμών για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου. Το λαχειοφόρο δάνειο κυκλοφόρησε σε ομολογίες αξίας 400 δραχμών η μια και κλήρωνε κάθε δεύτερο μήνα.

Το 1885 εκδόθηκε από την κυβέρνηση του Χαρ. Τρικούπη νέο άτοκο λαχειοφόρο δάνειο, ύψους 30.000.000 δραχμών, με τιμή ομολογίας τις 10 δραχμές.

Τον Ιανουάριο του 1888 δημοσιεύτηκε ο νόμος ΑΧΛ “Περί Λαχείων” που απαγόρευε τη σύσταση και κυκλοφορία λαχείου, χωρίς την απαιτούμενη έκδοση νόμου. Επίσης ανανέωνε το λαχείο της Αρχαιολογικής Εταιρείας που η ισχύς του είχε λήξει το 1887 με τη μετατροπή του σε διαρκές λαχείο.

Οι γενικές διατάξεις του συγκεκριμένου νόμου ισχύουν μέχρι σήμερα.

Το λαχείο της Αρχαιολογικής Εταιρείας κυκλοφόρησε μέχρι και το 1905 κάνοντας στην αρχή 2 εξαμηνιαίες κληρώσεις κάθε έτος για να γίνουν στην αρχή του 20^{ου} αιώνα τριμηνιαίες.

1903 Λαχείο Φιλανθρωπικού Ασύλου Κρήτης

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα και συγκεκριμένα το 1903, κυκλοφόρησε λαχείο διαδοχικών κληρώσεων στην Ηγεμονία της Κρήτης από το Αδελφάτο του Φιλανθρωπικού Ασύλου Χανίων. Το λαχείο αυτό αρχικά είχε μεγάλη επιτυχία και η πώλησή του είχε επεκταθεί και στη μητροπολιτική Ελλάδα. Όμως το λαχείο κυκλοφόρησε μόνο σε δυο εκδόσεις και ανέστειλε τη λειτουργία του το 1904, μετά την ολοκλήρωση της δεύτερης έκδοσης, λόγω της σημαντικής μείωσης των πωλήσεών του.

1904 Λαχείον του Στόλου

Στα 1904 θεσπίστηκε το πρώτο αμιγές Κρατικό Λαχείο από την κυβέρνηση του Γεωργίου Θεοτόκη και επί υπουργίας στο Υπ. Οικονομικών του Ανάργυρου Σιμόπουλου.

Το λαχείο είχε την επωνυμία **“Λαχείον του Στόλου”** και τα έσοδά του χρηματοδοτούσαν το **“Ταμείον του Στόλου”**, που είχε συσταθεί το 1900, με σκοπό την άντληση οικονομικών πόρων, πέραν των κονδυλίων του κρατικού προϋπολογισμού, για την κατασκευή αξιόμαχου Πολεμικού Ναυτικού.

Για τη διαχείριση του λαχείου είχε συσταθεί αυτόνομο γραφείο στο Υπ. Οικονομικών με τον τίτλο **“Γραφείον του Λαχείου”**, που είχε επανδρωθεί με υπαλλήλους του υπουργείου και με προϊστάμενο τον **Γεώργιο Ν. Κοφινά**. Το λαχείο κυκλοφόρησε σαν αμιγές λαχείο μόνο το 1905 και από το 1906 συγχωνεύτηκε με το λαχείο της Αρχαιολογικής Εταιρείας.

Το 1904 εκδίδεται από την Εθνική Τράπεζα και για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου, Λαχειοφόρο δάνειο κτηματικής πίστωσης, ύψους 20.500.000 δραχμών, διαιρεμένο σε 205.000 ομολογίας προς 100 δραχμές η μία. Το δάνειο ήταν διάρκειας 55 ετών.

1906 Λαχείον υπέρ του Στόλου και των Αρχαιοτήτων της Ελλάδος

Το 1906 στο λαχείο του Στόλου, όπως προαναφέρθηκε, ενσωματώθηκε το λαχείο της Αρχαιολογικής Εταιρείας. Την έκδοση και διαχείριση του λαχείου είχε αναλάβει το **“Γραφείον του Λαχείου”** του Υπ. Οικονομικών. Μικρό μέρος των εσόδων του λαχείου αποδιδόταν αρχικά στην Αρχαιολογική Εταιρεία και αργότερα, από το 1910, στο Αρχαιολογικό Ταμείο, ενώ το μεγαλύτερο μέρος τους χρηματοδοτούσε το Ταμείο του Στόλου. Το λαχείο κυκλοφόρησε μέχρι και τον Απρίλιο του 1926.

Το 1912 εκδίδεται από την Εθνική Τράπεζα και για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου, Λαχειοφόρο δάνειο κτηματικής πίστωσης, ύψους 30.000.000 δραχμών, διαιρεμένο σε 300.000 ομολογίας, προς 100 δραχμές η μία. Το δάνειο ήταν διάρκειας 55 ετών.

Το 1920 εκδίδεται από το Δημόσιο λαχειοφόρο δάνειο ύψους 300.000.000 δραχμών, διαιρεμένο σε 1.500.000 ομολογίας, προς 200 δραχμές η μία. Το δάνειο είχε την ονομασία Λαχειοφόρον Δάνειον Μεγάλης Ελλάδος και ήταν διάρκειας 60 ετών.

Το 1922 εκδίδεται από το Δημόσιο, λαχειοφόρο δάνειο ύψους 1.570.000.000 δραχμών, διαιρεμένο σε 15.700.000 ομολογίες, προς 100 δραχμές η μία. Το δάνειο ήταν διάρκειας 20 ετών.

Το 1925 εκδίδεται από την Εθνική Τράπεζα και για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου, Λαχειοφόρο δάνειο κτηματικής πίστωσης, ύψους 200.000.000 δραχμών, διαιρεμένο σε 800.000 ομολογίας, προς 250 δραχμές η μία. Το δάνειο ήταν διάρκειας 30 ετών.

Το 1926 εκδίδονται δυο νέα λαχειοφόρα δάνεια. Το ένα από το δημόσιο με τη μορφή του αναγκαστικού δανείου, ύψους 1.200.000.000 δραχμών, διαιρεμένο σε 12.000.000 ομολογίες προς 100 η μία. Το δάνειο είχε χρόνο απόσβεσης τα 20 έτη. Το άλλο εκδίδεται από την Εθνική Τράπεζα και για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου, ως λαχειοφόρο δάνειο κτηματικής πίστωσης, ύψους 200.000.000 δραχμών διαιρεμένο σε 800.000 ομολογίας, προς 250 δραχμές η μία. Το δάνειο ήταν διάρκειας 30 ετών.

1926 Ελληνικόν Λαχείον

Τον Απρίλιο του ίδιου έτους η κυβέρνηση του Θεοδ. Πάγκαλου παραχωρεί την έκδοση, διαχείριση και κυκλοφορία του Λαχείου του Στόλου και των Αρχαιοτήτων της Ελλάδος, με δεκαετή σύμβαση, στην εταιρεία **“Ελληνικόν Λαχείον Α.Ε.”**, συμφερόντων του θεσσαλονικιού επιχειρηματία Μάριο Μοδιάνο. Σύμφωνα με τη σύμβαση που υπογράφηκε, το Ελληνικό Δημόσιο εισέπραττε το 25% των ακαθάριστων εισπράξεων της εταιρείας και το 50% των καθαρών κερδών της, ενώ είχε δικαίωμα σε περίπτωση λύσης, ή λήξης της σύμβασης, να εισπράξει το 50% του αποθεματικού κεφαλαίου της εταιρείας. Το Υπ. Οικονομικών είχε την εποπτεία και έλεγχο της διαχείρισης.

Η εταιρεία κυκλοφόρησε δυο λαχεία, το Μέγα Λαχείον και το Λαϊκόν Λαχείον. Και τα δυο λαχεία είχαν το διακριτικό τίτλο **“Ελληνικόν Λαχείον”**. Τα λαχεία αυτά κυκλοφόρησαν μέχρι τον Ιούλιο του 1929, χρονολογία κατά την οποία κηρύχθηκε έκπτωτη η εταιρεία.

1926 Λαχείο Σουηπιστέηκ(πρώτη περίοδος)

Στις αρχές του 1926 κυκλοφόρησε από την **“Προνομιούχο Εταιρεία Ιπποδρομιών Ελλάδος Α.Ε.”** το Αμοιβαίο Λαχειοφόρο Ιπποδρομιακό Στοιχείμα, το γνωστό σαν λαχείο Σουηπιστέηκ. Το λαχείο εκδόθηκε μέχρι και το 1932, χρονολογία που ανέστειλε την κυκλοφορία του και επανακυκλοφόρησε, από τον ίδιο φορέα, στις αρχές της δεκαετίας του 1950 μέχρι και το 1967.

1929 Λαχείο Συντακτών

Στα τέλη της δεκαετίας του 1920 και συγκεκριμένα το 1929 ξεκινάει τη σταδιοδρομία του και το **“Λαχείον Συντακτών”**, σαν λαχειοφόρος αγορά κατά τον ετήσιο αποκριάτικο χορό της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών.

Στα 1931 το λαχείο μετατρέπεται σε προαιρετικό και κυκλοφορεί με αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ενώ το 1935 θεσμοθετείται με νόμο ως κανονικό λαχείο με δυο ετήσιες κληρώσεις. Όμως το 1936 με τον αναγκαστικό νόμο 339 **“Περί Κρατικών Λαχείων”**, μειώνονται οι ετήσιες κληρώσεις του σε μία. Η τελευταία κλήρωση του λαχείου έγινε στις 31/12/1966, επειδή καταργήθηκε τον Σεπτέμβριο του 1967.

1929 Λαχείον του Στόλου (Δεύτερη περίοδος)

Τον Ιούλιο του 1929 η έκδοση του λαχείου του Στόλου επανήλθε στο Δημόσιο, με την ίδρυση της πρώτης κρατικής υπηρεσίας, με την αρχική ονομασία **“Υπηρεσία του Λαχείου”**. Η υπηρεσία αφού άλλαξε διαδοχικά ονομασίες σε **“Λαχείον του Στόλου”**,

“Λαχείον του Στόλου και της Κρατικής Πρόνοιας”, **“Διεύθυνση του Λαχείου του Στόλου”**, στα τέλη του 1936 πήρε τη σημερινή της ονομασία **“Διεύθυνση Κρατικών Λαχείων”**.

Η υπηρεσία κυκλοφόρησε το Λαχείο του Στόλου σε δυο μορφές, κατά τα πρότυπα του Ελληνικού Λαχείου. Το ένα λαχείο που είχε χαμηλή τιμή, αρχικά 5 δραχμές και αργότερα 10 δραχμές, είχε την ονομασία Λαϊκό Λαχείο.

Το άλλο λαχείο που είχε τιμή 25 δραχμές, είχε την ονομασία Μεγάλο Λαχείο. Το Μεγάλο Λαχείο κυκλοφόρησε μέχρι και το 1933 και μετά καταργήθηκε λόγω

μειωμένων πωλήσεων. Το Λαϊκό Λαχείο κυκλοφόρησε μέχρι τις αρχές της κατοχής και τον Ιούλιο του 1941 έκανε την τελευταία του κλήρωση.

1931 Λαχείον Θεσσαλονίκης

Το Νοέμβριο του 1931 κυκλοφόρησε, για ένα έτος, από το Δήμο Θεσσαλονίκης το **“Λαχείον υπερ των δημοτικών συσσιτίων”** με σκοπό τη χρηματοδότηση των δημοτικών συσσιτίων για τους πρόσφυγες που είχαν κατακλύσει την πόλη μετά τη μικρασιατική καταστροφή. Το 1932 ανανεώθηκε η κυκλοφορία του λαχείου, ενώ το 1934 θεσπίστηκε σαν κανονικό λαχείο και κυκλοφόρησε μέχρι και το Σεπτέμβριο του 1937.

1935 Λαχείο Λέσχης Λακώνων

Το 1935 καταγράφεται η κυκλοφορία λαχείου από την "Λέσχη Λακώνων", με την ονομασία "Μέγα Λαχείον υπέρ της Πολεμικής Αεροπορίας", με σκοπό να χρηματοδοτήσει την αγορά δυο πολεμικών αεροπλάνων για την ελληνική αεροπορία.

1937 Εθνικό Λαχείο

Τον Απρίλιο του 1937 με απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής των Κρατικών Λαχείων, θεσπίστηκε το δεύτερο κρατικό λαχείο με τον τίτλο **“Εθνικόν Λαχείον”**. Η προεργασία για τη σύσταση του λαχείου είχε ξεκινήσει από τις αρχές τις δεκαετίας του 1930, μετά την αναστολή κυκλοφορίας του Μεγάλου Λαχείου του Στόλου.

Το Εθνικό Λαχείο είναι ένα λαχείο διαδοχικών κληρώσεων, που εκδόθηκε κατά τα πρότυπα του αυστριακού λαχείου διαδοχικών κληρώσεων. Το λαχείο κυκλοφόρησε μέχρι και τη διεξαγωγή της πρώτης κλήρωση της 7^{ης} έκδοσης, το Νοέμβριο του 1940, οπότε και καταργήθηκε λόγω του πολέμου, όμως τον Ιούλιο του 1941 επανασυστάθηκε, με την κυκλοφορία της 8^{ης} έκδοσης, το Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου. Το λαχείο κυκλοφορεί μέχρι σήμερα.

1940 “Μέγα Πολεμικόν Λαχείον”

Στα τέλη του 1940 και μετά την προσωρινή αναστολή κυκλοφορίας του Εθνικού Λαχείου, συστάθηκε το **“Μέγα Πολεμικόν Λαχείον”**, ένα απλό λαχείο που κυκλοφορούσε σε τετράδες και σε σειρές από 100.000 αριθμούς η κάθε μια. Το λαχείο είχε μικρή διάρκεια ζωής

και έκανε συνολικά πέντε μηνιαίες κληρώσεις, μέχρι την κατάργησή του τον Ιούλιο του 1941. Τη διάθεσή του ανέλαβε το δίκτυο διάθεσης των πρακτόρων Εθνικού Λαχείου και προνομιακά η μεταξική οργάνωση νεολαίας Ε.Ο.Ν.

1941 Λαϊκό Λαχείο

Στις αρχές καλοκαιριού του 1941 και ενώ η Ελλάδα ήταν υπό την κατοχή των δυνάμεων του άξονα, με απόφαση του τότε υπουργού των Οικονομικών της κυβέρνησης Σωτ. Γκοτζαμάνη, το **“Λαχείον του Στόλου”** μετονομάστηκε σε **“Λαϊκόν Λαχείον υπέρ της Κοινωνικής Πρόνοιας”**.

Το λαχείο κυκλοφορούσε σε τετράδες και σε σειρές των 40.000 αριθμών(1-40.000) η μία και κλήρωνε κάθε μήνα.

Αργότερα, το 1959 αυξήθηκαν οι αριθμοί κάθε σειράς σε 80.000 (1-80.000) και κλήρωνε κάθε δεκαπέντε μέρες.

Το 1964 αποφασίστηκε να κληρώνει κάθε εβδομάδα.

Τη δεκαετία του 1970 οι τετράδες έγιναν πεντάδες, τη δεκαετία του 1980 η κυκλοφορία του επανήλθε σε τετράδες, ενώ από την 1-1-2005 κυκλοφορεί σε πεντάδες.

1967 Κρατικό Λαχείο Κοινωνικής Αντίληψης

Το 1967, μετά την κατάργηση του Λαχείου Συντακών, θεσπίστηκε το τρίτο κρατικό λαχείο με την ονομασία **“Κρατικόν Λαχείον Κοινωνικής Αντίληψης”**, του οποίου τα έσοδα αποδίδονται στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και χρηματοδοτούν κοινωνικές και κοινωφελείς δαπάνες. Το λαχείο κάνει μια κλήρωση κάθε έτος, την τελευταία ημέρα του και κυκλοφορεί σε σειρές των 100.000 γραμματίων η μια.

1968 Σουήπστηκ(Δεύτερη Περίοδος)

Τον επόμενο χρόνο, ο νεοσύστατος Οργανισμός Διεξαγωγής Ιπποδρομιών Ελλάδος (**ΟΔΙΕ**) ανέλαβε την κυκλοφορία του **Σουηπστέηκ**, που το διαχειριζόταν από το 1926 η **“Προνομιούχος Ανώνυμη Εταιρεία Ιπποδρομιών Ελλάδος”**. Το λαχείο, υπό τον νέο φορέα έκδοσής του, κυκλοφόρησε μέχρι το 1994, χρονολογία κατά την οποία ανέστειλε την κυκλοφορία του, λόγω των μειωμένων πωλήσεών του.

1981 Πολιτιστικό Λαχείο (ΠΟΛ-ΛΑ)

Το ίδιο αποτέλεσμα έχει και το 1981 η προσπάθεια να κυκλοφορήσει στιγμιαίο λαχείο, από τη Διεύθυνση Κρατικών Λαχείων, για λογαριασμό του Υπουργείου Πολιτισμού, με την ονομασία **“Πολιτιστικό Λαχείο” (ΠΟΛ-ΛΑ)**.

Το λαχείο τυπώθηκε στην πόλη Μπρέσια της Ιταλίας και είχε προγραμματιστεί η κυκλοφορία του για το Σεπτέμβριο του ίδιου έτους. Λόγω όμως των εκλογών του Οκτωβρίου, η Διεύθυνση Κρατικών Λαχείων ανέστειλε την κυκλοφορία του για μετά τις εκλογές. Όμως ο νέος Υπουργός των Οικονομικών, Μανόλης Δρετάκης, πολέμιος των λαχείων, με απόφασή του το κατάργησε.

1997 Ευρωπαϊκό Λαχείο

Την χρονιά 1997, αποφασίστηκε η συμμετοχή της Διεύθυνσης Κρατικών Λαχείων στο **Ευρωπαϊκό Λαχείο**. Το συγκεκριμένο λαχείο το διοργάνωνε η AELLE, η Ευρωπαϊκή ένωση Κρατικών Λαχείων. Ο μηχανισμός λειτουργίας του λαχείου ήταν ο εξής: Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής ένωσης Κρατικών Λαχείων αγόραζαν μερίδια συμμετοχής αντί 20.000€ το ένα.

Το σύνολο των μεριδίων ήταν αρχικά 125 και αργότερα 100. Το συνολικό ποσό που αντιστοιχούσε στα μερίδια αυτά αντιπροσώπευε τον ένα και μοναδικό ευρωπαϊκό λαχνό. Γινόταν κλήρωση του λαχνού αυτού και της χώρας στην οποία θα ανήκει.

Παράλληλα, εκτός από την ευρωπαϊκή κλήρωση γίνονταν και εθνικές κληρώσεις, σε κάθε μία από τις χώρες που συμμετείχαν στο λαχείο, ώστε να προσδιοριστούν και τα υπόλοιπα κέρδη του λαχείου που αντιστοιχούσαν στα γραμμάτια του λαχείου, που είχαν κυκλοφορήσει σε κάθε χώρα. Το λαχείο αυτό είχε βραχύχρονη ζωή και σταμάτησε να εκδίδεται το 2003. Στην Ελλάδα η κλήρωση του Ευρωπαϊκού Λαχνού έγινε το 2002.

Το συγκεκριμένο κείμενο, αποτελεί κομμάτι από την Ιστορική μελέτη του πρώην διευθυντή της Διεύθυνσης Κρατικών Λαχείων, Δημήτριου Δημόπουλου «Ιστορία των Λαχείων από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα» που υποβλήθηκε το 2003 στο Υπ. Οικονομικών και βραβεύτηκε.